

C169 – BRU7

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2008-2009

26 maart 2009

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BRUSSEL EN DE VLAAMSE RAND

INHOUD

Interpellatie van de heer Mark Demesmaeker tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de ontnederlandsing van de regio Halle-Vilvoorde in het algemeen en van de Vlaamse Rand in het bijzonder	1
Met redenen omklede moties	6
Vraag om uitleg van de heer Mark Demesmaeker tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de Vlaamse jobkorting en het standpunt van de VGC-raad	6

Voorzitter: mevrouw Gerda Van Steenberge

Interpellatie van de heer Mark Demesmaeker tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de ontnederlandsing van de regio Halle-Vilvoorde in het algemeen en van de Vlaamse Rand in het bijzonder

De voorzitter: De heer Demesmaeker heeft het woord.

De heer Mark Demesmaeker: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, we naderen het einde van de legislatuur. Een aantal cijfers en indicaties die me onder ogen zijn gekomen, verontrusten me een beetje, vooral als we de cijfers vergelijken met die van een aantal jaar geleden. De cijfers van Kind en Gezin over het taalgebruik in het jaar 2007, de meest recente gegevens, die terug te vinden zijn op hun webstek, meer bepaald over de 'taal moeder-kind' en de 'taal dienstverlening', tonen een duidelijk beeld van het taalgebruik bij de jongere generaties in Vlaanderen. Helaas bevestigt een analyse van het cijfermateriaal de sterke en blijvende verfransing van de regio Halle-Vilvoorde in het algemeen en van de Vlaamse Rand, volgens de klassieke omschrijving, in het bijzonder.

Volgens die cijfers is in het Vlaamse Gewest de communicatietaal in 78,9 percent van de gevallen het Nederlands, tegenover 4,26 percent het Frans. In Vlaams-Brabant zakt het aandeel van het Nederlands onder de 70 percent en stijgt het aandeel jonge gezinnen dat in het Frans communiceert tot 15,5 percent. In de overige provincies schommelt dit cijfer tussen 0,85 en 2,5 percent. Als we inzoomen op de regio Halle-Vilvoorde is de verhouding Nederlands-Frans zelfs 57 tegen 26 percent, met een absoluut hoogtepunt in de faciliteitengemeenten, waar bijna 59 percent Frans spreekt tegenover slechts 14,2 percent Nederlands.

Als we een lijst opstellen van de Vlaams-Brabantse gemeenten waar minder dan de helft van de jonge gezinnen nog Nederlands spreekt, dan zien we dat die steeds langer wordt. Die cijfers moeten vergeleken worden met die van de voorgaande jaren. Ze gaan gestaag dezelfde richting uit.

Wat me soms een beetje boos maakt, is dat bij een dienst als Kind en Gezin, die ik vrij goed ken, Frans spreken een automatisme en een vanzelfsprekendheid is geworden. De Franstalige ouders verwachten het ook niet anders meer. Geruisloos evolueren organisaties als Kind en Gezin naar een de facto tweetalige dienst op het terrein. De faciliteiten worden zo de facto uitgebreid over het hele grondgebied van Halle-Vilvoorde. Zonder dat daarover veel vragen

worden gesteld, wordt het Frans automatisch gebruikt bij huisbezoeken en dergelijke meer. Andere cijfers en bronnen bevestigen deze negatieve evolutie. Zo sprak volgens de VDAB in 2007 slechts 45,8 percent van de werkzoekenden in Halle-Vilvoorde Nederlands, terwijl bijna 40 percent Franstalig was. Terwijl het aandeel werkzoekenden dat Nederlands sprak in het Vlaamse Gewest gemiddeld meer dan 80 percent bedroeg, zijn de Franstaligen in bijvoorbeeld Vilvoorde de grootste groep. Twee op de vijf werkzoekenden begrijpt er weinig of geen Nederlands. Hoewel er geen objectieve cijfers over bestaan, zijn er signalen dat de werkvloer van vele bedrijven zienderogen verfranst.

Ook in het onderwijs is de ontnederlandsing van de Vlaamse Rand en Halle-Vilvoorde over de laatste jaren heen duidelijk vast te stellen. Cijfers van februari 2008 leren dat maar liefst een op zeven leerlingen in het Vlaamse basisonderwijs in de Rand anderstalig is. Een op vier in het basisonderwijs in Halle-Vilvoorde spreekt thuis zelfs geen Nederlands. Die cijfers komen min of meer overeen met die van Kind en Gezin. Correcte cijfers uit de faciliteitengemeenten zijn er niet omdat de faciliteitenscholen nog steeds weigeren hun medewerking te verlenen aan het Vlaamse onderwijsbeleid.

Uit het rapport 'Migratiebewegingen in het Vlaamse Gewest' van de Studiedienst van de Vlaamse Regering blijkt daarnaast duidelijk dat de migratiestromen met het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest dominant zijn en, volgens de conclusies van dat rapport, ongetwijfeld een impact hebben op de bevolkingsstructuur in dit gebied. Het aantal jonge gezinnen die het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest verlaten om in de groenere randgemeenten te gaan wonen, ligt stukken hoger dan het aantal gezinnen die de Rand verlaten om in Brussel te gaan wonen. Die instroom van meestal anderstalige ouders en hun kinderen in een Nederlandstalige omgeving creëert een taaldruk die ook in scholen doorwerkt. Deze evolutie wordt bovendien nog versterkt door een klein vestigingsoverschot van jonge buitenlanders en hun ouders en door het feit dat tegelijkertijd Vlamingen wegtrekken naar andere gemeenten in het Vlaamse Gewest.

Helaas moeten we dus vaststellen, als we naar die cijfers kijken, dat de sociale verdringing en de verfransing of de 'ontnederlandsing' van de Vlaamse Rand nog altijd voortgaan. De verstedelijkingsdruk op randgemeenten is weliswaar niet uniek voor het randgebied rond Brussel, maar de specifieke taalproblematiek in de regio maakt een krachtadig beleid noodzakelijk.

Dat bevestigde u tijdens verschillende toespraken. Heel specifiek is uw toespraak op het Randsymposium van

de Orde van den Prince me bijgebleven, waar ik zelf aanwezig was. U zag de bescherming van het Nederlands onder de noemer van het bestendigen en versterken van het Vlaamse karakter toen als een kerntaak van de minister van de Rand. U zei: “Door het tweetalige karakter van de hoofdstad, het bestaan van de faciliteitengemeenten en de historisch gegroeide aanwezigheid staat de positie van het Nederlands onder druk.”

Ik heb uw toespraak er nog eens helemaal op nagelezen. Ik haal er nog een citaat uit: “Het taalbeleid is niet de enige dimensie van actie in deze regio, maar het leren, kennen, gebruiken en promoten van het Nederlands is wel een hoeksteen van mijn politiek in de Vlaamse Rand. In de eerste plaats bestaat daarvoor een staatkundige reden met belangrijke juridische en institutionele consequenties, namelijk: we moeten de inwoners van de Rand klaar en duidelijk zeggen dat ze behoren tot een gemeenschap waar Nederlands de officiële taal is.” Iets verder zegt u: “Op anderstaligen die pertinent weigeren om Nederlands te spreken hebben we buiten in een aantal strikt omschreven contexten al bij al weinig vat. We moeten uiteraard het been stijf houden dat zij in contacten met de overheid in brede zin het Nederlands gebruiken als zij niet in een faciliteitengemeente wonen.”

Mijnheer de minister, het leren, kennen, gebruiken en promoten van het Nederlands zou dus een hoeksteen zijn van uw politiek in de Vlaamse Rand. De overheid zou op verschillende scharniermomenten in het leven van een inwoner kansen bieden om Nederlands te leren. Onderwijs, werk en wonen zouden zulke scharniermomenten zijn.

Waar de instrumenten voor integratie en taalonderwijs in andere gemeenten en regio's wel behoorlijk werken, blijken zij vandaag weinig zoden aan de dijk te hebben gezet als we de cijfers op een rijtje zetten in de Rand of in Halle-Vilvoorde. De cijfers van Kind en Gezin, van de VDAB en de onderwijscijfers tonen aan dat er van een kentering in de ‘ontnederlandsing’ weinig sprake is. Inspanningen zijn er zeker. We hebben die ook altijd gesteund. Ze zijn goedbedoeld, maar onvoldoende qua middelen en werkingsgebied. En dat is misschien een les voor de toekomst. Niet alleen wat we klassiek, geografisch definiëren als de Vlaamse Rand heeft te maken met deze problematiek. Kijk naar de cijfers. Dezelfde problematiek manifesteert zich in heel Halle-Vilvoorde.

Mijnheer de minister, ik heb enkele cijfers aangehaald. Kunt u die cijfers en die evolutie bevestigen?

Deelt u de conclusie dat het beleid in de Rand niet heeft gebracht wat ervan verwacht werd? De evolutie van ‘ontnederlandsing’ is niet gestopt en zeker niet gekeerd.

Welke mogelijkheden ziet u voor de toekomst? Dringen een verhoging van de middelen en een uitbreiding van

het doelgebied en het werkingsgebied van uw Randbeleid zich niet op? Wat denkt u ter zake te ondernemen?

De voorzitter: De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de situatie die de heer Demesmaeker geschetst heeft, is ons allemaal bekend. Die wordt bevestigd door cijfers, maar vooral ook – en dat is me de jongste tijd erg opgevallen – door belangrijke actoren op het veld. Die actoren hebben de indruk en waarschuwen dat de ‘ontnederlandsing’ van de Vlaamse Rand aan het versnellen is, meer opvalt en geografisch een heel stuk verder reikt dan de Rand zoals wij die vandaag kennen, tot zelfs in de provincie Oost-Vlaanderen toe. Dat heeft allerlei gevolgen, die de heer Demesmaeker heeft geschetst.

Mijnheer de minister, deze discussie hebben we gedeeltelijk al gevoerd bij de bespreking van uw laatste beleidsbrief van deze legislatuur. Er is toen ook een beetje een evaluatie gemaakt van de aflopende legislatuur. Niemand zal ontkennen dat er enkele positieve beleidsbeslissingen zijn genomen. Dat hebben wij ook niet ontkend. Mevrouw Michiels heeft toen het woord gevoerd. De oprichting van de taskforce en het platform van de gemeenten zijn heel positief geweest.

Maar we weten dat dat niet volstaat. Volgens de heer Van Rompuy kunnen we niet veel meer van het beleid verwachten dan dat het mogelijkheden geeft aan de Nederlandstalige inwoners van een faciliteitengemeente die ze van hun gemeentebestuur niet krijgen en dat het zorgt voor een onthaal van de anderstaligen. Ik vrees dat dat in de huidige omstandigheden inderdaad het geval is. Zolang de faciliteiten blijven bestaan en het gerechtelijk en kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde niet gesplitst is, vrees ik dat het onbegonnen werk is om de ‘ontnederlandsing’ een halt toe te roepen, laat staan dat we die zouden kunnen terugdringen. En zelfs dat zijn minimale voorwaarden.

Mijns inziens had er tijdens deze legislatuur in een aantal dossiers toch meer kunnen gebeuren dan er is gebeurd. Ik denk in de eerste plaats aan een dossier dat ik al ettelijke legislaturen opvolg, dat van het faciliteitenonderwijs, waarin ik toch vaststel dat de laattijdigheid waarmee het interpretatief voorstel van decreet werd ingediend en de opeenvolgende belangenconflicten tot gevolg, ertoe zal leiden dat de procedure in de volgende legislatuur helemaal opnieuw zal moeten worden opgenomen. Los van die vaststelling kan een voorstel van decreet natuurlijk ook niet echt doorgaan als een eenzijdige maatregel, zoals was aangekondigd in de regeerverklaring en het regeerakkoord van 2004: daarin werden eenzijdige maatregelen vooropgesteld indien er tegen 1 januari 2006 geen oplossing zou zijn gevonden

voor deze problematiek, en trouwens ook voor de Vlaamse school in Komen. Ik vind het jammer dat de Vlaamse Regering niet de moed heeft opgebracht om bijvoorbeeld de onderwijsfaciliteiten op dezelfde manier toe te passen als de Franstaligen doen ten aanzien van de Vlaamse school in Komen.

Er is ook het dossier – om even bij het onderwijs te blijven – van de Franstalige muziekschool in Wezembeek-Oppem waarvoor ook tijdens deze legislatuur niets is gebeurd.

Voor de vernederlandsing van het straatbeeld werd tijdens deze legislatuur in mijn ogen een stap achteruitgezet. De vorige Vlaamse Regering heeft het nooit aangedurfd om de beslissingen van professor Boes in de praktijk te brengen, dat klopt, maar deze Vlaamse Regering is in feite op zoek gegaan naar argumenten om dat niet te moeten doen.

De hele heisa rond de drie burgemeesters in de faciliteitengemeenten mag ons ook niet doen vergeten dat die drie heren vandaag nog altijd de functie van burgemeester uitoefenen, zij het waarnemend, iets wat ze trouwens geregeld en ongehinderd vergeten te vermelden. Ze werden nooit gesanctioneerd.

Op het vlak van de huisvesting, een heel belangrijk element in het Randbeleid, is Vlabinvest ook tijdens deze legislatuur onvoldoende gebleken. Het recht van voorkoop, dat toch wat meer armslag had moeten geven, is, als ik het goed voorheb, twee keer uitgeoefend, maar op een verre afstand van Brussel en zeker niet in een faciliteitengemeente. Er is nu de recente beslissing om bouwgronden in uitbreidingsgebieden voor te behouden voor mensen die een binding hebben met de gemeente. Dat is positief, maar in verhouding tot het totaalprobleem vrees ik dat dit nog altijd bescheiden is.

Wat het ertoe aanzetten betreft van werkloze Brusselaars om in de Rand te komen werken, zijn er twee opmerkingen. Er is ten eerste de opmerking die de heer Demesmaeker gemaakt heeft dat er sprake is van een toenemende ontnederlandsing, ook op de werkvloer. Ten tweede had men ook Vlamingen van buiten de Vlaamse Rand kunnen uitnodigen om in Brussel en in de Vlaamse Rand te komen werken en om er zich te komen vestigen.

Ik laat de pijnlijke dossiers van de plantentuin van Meise en van het park van Tervuren nog terzijde, maar daarin staan we even ver als bij het begin van deze legislatuur.

Ik wil maar zeggen, mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, dat er een aantal positieve dingen zijn gebeurd, maar bijlange niet genoeg om de ontnederlandsing zelfs maar een halt toe te roepen. In feite is er vooruitgang geboekt in onbetwiste dossiers: de oprichting van de taskforce en de oprichting van het platform van de gemeenten. Dat zijn beslissingen, positieve beslissingen,

waarbij geen tegenwerk wordt geboden. Op die andere punten staan we helaas even ver, en misschien nog minder ver dan vijf jaar geleden.

Er wordt hier de vraag gesteld of er volgende legislatuur meer middelen moeten komen. Allicht wel, dat kan nooit kwaad, maar ik denk dat er vooral politieke wil nodig is om iets te doen aan de huidige situatie.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, de cijfers die de heer Demesmaeker geeft, zijn correct, en dus zal ik ze zeker niet ontkennen. Ik meen dat we integendeel van dergelijke cijfers moeten vertrekken.

Mijnheer Demesmaeker, ik maak er wel een hele kleine voetnoot bij, maar die is niet essentieel. Uit uw schriftelijke voorbereiding van de vraag meende ik te begrijpen dat u er een beetje aan twijfelde of de kinderen in de faciliteitenscholen wel degelijk allemaal anderstalige kinderen zijn. Ik ga ervan uit dat dat in principe voor 100 percent het geval is, en dat wordt ook gecontroleerd door de Taalinspectie. U mag deze kinderen dus bij de anderstalige kinderen rekenen. Ik herhaal dat dit een hele kleine, en voor de rest niet zo belangrijke voetnoot is.

Ik heb wel een wat andere reactie bij sommige van de cijfers. Sommige cijfers zijn immers ook het resultaat van heel bewuste inspanningen die wij doen om de ontnederlandsing tegen te gaan. Ik heb u een tijdje geleden heel wat cijfers gegeven over de aanwezigheid van anderstalige kinderen in basisscholen. U hebt cijfers over wat we doen, niet alleen in de faciliteitengemeenten, maar sinds enige tijd ook in de hele Rand, voor Vlaamse basisscholen die veel te maken hebben met anderstalige kinderen. We investeren daar fors extra middelen in.

Dit soort cijfers zijn natuurlijk de cijfers die precies ook wel wijzen op een inspanning om de ontnederlandsing tegen te gaan. Vanuit de veronderstelling dat die inspanningen ook succes hebben, wijzen die cijfers er natuurlijk ook wel op dat er tegenkrachten zijn vanuit het beleid, vanuit de scholen, vanuit de VDAB enzovoort.

Overigens, wat de werkzoekenden betreft, is het zo dat we ons steeds meer bewust zijn geworden van taal als een factor die mensen helpt om werk te vinden: Nederlands kennen, tweetalig zijn, drietalig zijn. Taal is belangrijk. Ik heb aan de VDAB ook gevraagd om een echte taalstrategie op punt te stellen. Ik heb me ook voorgenomen – maar ik moet dit wel nog wat preciseren – om aan de VDAB te vragen om in de brede sluitende aanpak waarbij de dienst mensen die werkzoekend geworden zijn, screent, snel contacteert, aanbiedingen doet van opleidingen, jobs of begeleiding, die factor taal

nog wat sterker naar voren te schuiven, op zijn minst als iets waar men bijzondere aandacht voor nodig heeft, in heel Vlaanderen, als een aandachtspunt en eventueel als een bijkomend actiepunt.

Ondertussen stel ik vast dat de afgelopen jaren, laten we zeggen december 2007 tot december 2008, het aantal niet-werkende werkzoekenden waarvan wij zeggen dat ze anderstalig zijn, gelukkig niet gestegen is. We zetten er wel meer acties tegenover, en ik herhaal dat ik aan de VDAB zal vragen om deze acties nog te versterken.

Mijn interpretatie is in die zin anders dat ik de cijfers zeker niet ontken, dat ik zeker niet ontken dat er een sterke druk is die leidt tot ontnederlandsing, maar ik denk dat sommige cijfers samenhangen met acties die we voeren en waar we daar precies tegen ingaan.

Mevrouw de voorzitter, ik zal niet alle acties die we de voorbije vier jaar hebben ondernomen, overlopen, want dat zou wat saai zijn en bovendien kunt u de verslagen van de Task Force Vlaamse Rand erop nalezen. Ik denk ook dat dat een beetje te veel citeren uit eigen werk zou zijn, en dat is niet goed voor het debat. We hebben dingen ondernomen voor taalpromotie, voor aanbod NT2, met VDAB, in de scholen, we hebben Vlabinvest extra geld gegeven enzovoort.

Mijnheer Demesmaeker, de vraag is inderdaad: wat brengt de toekomst? We zijn op een belangrijk moment gekomen in het Vlaamse beleid nu we hebben gezegd dat we een flankerend beleid definiëren in het kader van het Vlaams Strategisch Gebied rond Brussel (VSGB). Dat is belangrijk en eigenlijk moet dat flankerend beleid rond het VSGB, wat mij betreft, vanuit mijn politieke overtuiging, vertrekken van de uitgangspunten die u hebt geciteerd uit mijn toespraak voor de Orde van den Prince, want daar sta ik onverkort achter.

Ik denk inderdaad dat we in de brede Rand een sociale uitdaging hebben. Er is een uitdaging van samenlevingsopbouw, en daarin is taal een essentiële dimensie, en die veronderstelt inderdaad het ondersteunen en het promoten van het Nederlands en daarvoor moeten we brede acties ondernemen. Ik blijf daar onverkort achter staan, net als achter de idee die ik toen naar voren heb geschoven dat we dat moeten doen op scharnierenmomenten in het sociale leven van mensen, zoals huisvesting, onderwijs, werk zoeken, kinderopvang, middels verenigingen die op die scharnierenmomenten in het leven van mensen tevoorschijn komen. Ik denk bijvoorbeeld aan wat ik doe met de Gezinssportfederatie bij de initiatie zwemmen en turnen die zij organiseert voor kleutertjes en waarbij wij een instrument ter beschikking stellen om anderstalige ouders te helpen, om hen aan te moedigen om woordjes Nederlands te leren, samen met hun kleutertjes.

Ik sta dus onverkort achter het ingrijpen op scharnierenmomenten in het sociale leven van mensen met officiële

instanties, maar ook met verenigingen, sportverenigingen, verenigingen zoals de Gezinssportfederatie. Ik meen dat we daar in de volgende Vlaamse regeerperiode veeleer meer voor zullen moeten doen, dan minder.

Mevrouw de voorzitter, ik zal niet het hele flankerend beleid met betrekking tot het VSGB uiteenzetten, men vindt dat terug op de website www.ruimtelijke-ordening.be, want dat heeft daar zijn officiële plaats.

Wat ik wel zou willen zeggen, is dat ik denk dat we het moeten structureren. De Task Force Vlaamse Rand, die toch ook wel goed werk heeft geleverd de voorbije twee, drie jaar, sinds hij werd opgericht, stelt uitdrukkelijk in zijn rapport dat de invulling van het VSGB een invloed zal hebben op een regio die groter is dan het VSGB en dat er voor een stuk ook een beleid moet worden ontwikkeld dat dat gebied, dus puur gebiedsmatig bekeken, een beetje overschrijdt. Men pleit dan ook voor de oprichting van een coördinatieplatform voor het VSGB. Dat platform zou moeten instaan voor de coördinatie en opvolging van de uitvoering van de ruimtelijke beleidsopties binnen dat VSGB en het flankerend beleid, voor de algemene communicatie van de acties binnen het VSGB, voor het initiëren of mee ondersteunen van bepaalde studies en voor het pleiten bij de bevoegde administraties om in voldoende middelen op de begroting te voorzien zodat de noodzakelijke investeringen in het VSGB kunnen worden gerealiseerd.

Ik heb een nota goedgekeurd waarin ik zal pleiten bij mijn collega's in de Vlaamse Regering om dat coördinatieplatform rond het VSGB op korte termijn op te richten, omdat ik denk dat we dat moeten structureren, we moeten dat hard maken en tastbaar maken. De goede ervaring die we hebben met de taskforce om dingen bij elkaar te leggen en te zorgen voor coördinatie, ook in de praktijk, als een kritische opvolger van onze acties – een soort waakhond dus –, die goede ervaring moeten we extrapoleren of doortrekken naar wat we willen doen in het flankerend beleid rond het VSGB. Dat betekent dat als mijn collega's mij zouden volgen en er wordt zo'n coördinatieplatform opgericht, de Task Force Vlaamse Rand natuurlijk op een aantal punten een beetje doublure krijgt. Die moet dan misschien iets minder intens vergaderen en kan zichzelf dan misschien reserveren voor punten die louter over de Vlaamse Rand gaan en niet in het VSGB-actieplan fungeren. Ik pleit er eigenlijk voor dat we zo'n coördinatieplatform tot stand brengen om het debat dat we hebben gehad over het flankerend beleid effectief om te zetten in daden.

Dat zal ook met zich meebrengen, denk ik – maar dit is natuurlijk een politieke verklaring, want we zijn aan het einde van een regeerperiode en zoals u hebt kunnen lezen in de kranten is er geen begrotingscontrole meer –, dat er hier en daar meer middelen nodig zullen zijn.

Wij moeten opnieuw nadenken over sociale huisvesting en over andere dingen. Middelen zullen nodig zijn. Zo'n beleid kan niet voor niets gedaan worden.

Wel denk ik – en ik meen dat de mensen van de oppositie die het woord hebben genomen, dat niet ontkennen – dat deze Vlaamse Regering een beetje een breuk heeft betekend ten aanzien van de vorige inzake de aandacht voor de Vlaamse Rand. Ik ben er fier op dat ik dat heb kunnen bewerkstelligen en vervolgens ook de verantwoordelijkheid heb gekregen om dat te coördineren. Dat was echt nodig. Misschien hadden de vorige Vlaamse regeringen wat weinig aandacht voor Vlaams-Brabant in het geheel. Natuurlijk is de provincie Vlaams-Brabant ook op kruisnelheid moeten komen nadat ze werd opgericht. Ik denk dat men daar wat weinig aandacht voor had, ook voor de Rand. Nu is dat veranderd. We moeten ervoor zorgen dat zaken die recent op tafel zijn gekomen, zoals het flankerend beleid in het kader van het Vlaams strategisch gebied rond Brussel (VSGB), gestructureerd worden. Ik zal dat ook voorstellen aan mijn collega's.

De voorzitter: De heer Demesmaeker heeft het woord.

De heer Mark Demesmaeker: Mijnheer de minister, wat dat laatste punt betreft, zal ik de laatste zijn om dat te ontkennen. Wat ik aan de hand van de cijfers heb willen aantonen, is dat er ook in de toekomst blijvend aandacht geschonken zal moeten worden aan het probleem, en dat er een tandje zal moeten worden bij gestoken. In feite bevestigt u dat ook in uw antwoord.

Ik heb nog één punctuele vraag. U hebt het over de taalstrategie van de VDAB. Het is niet de eerste keer dat u die aankondigt. Een tijdje geleden hebt u dat nog eens gedaan. Ik vermoed dat men daar volop mee bezig is. Hebt u enig zicht op de uitwerking van die strategie? Uit uw antwoord begrijp ik ook uit de meest recente cijfers van de VDAB dat het aandeel van anderstaligen in het contingent werkzoekende werklozen niet verder gestegen is. Dat is een, laten we zeggen, positieve evolutie. Er blijven echter nog cijfers die tot de verbeelding spreken.

De oprichting van een coördinatieplatform naar aanleiding van het flankerend beleid in het VSGB is een positieve zaak. Het gaat hier om een uitbreiding van het werkingsgebied. U zegt daarenboven dat de hele strategie rond dat gebied implicaties heeft voor een aantal kleinstedelijke kernen en regio's rond dat VSGB. Ik denk dan aan Halle, maar ook aan de aanpalende regio's. U geeft zelf aan dat daar middelen tegenover moeten staan. Gisteren was er nog een gedachtewisseling met minister Van Mechelen over het VSGB. Ik heb ook de nota van de taskforce over het flankerend beleid gelezen. Als men daar politiek werk van wil maken, dan zal men in de toekomst de nodige middelen moeten vrijmaken. Ik heb dat trouwens ook aangegeven in mijn vraag. Dat zal inspanningen en politieke wil vergen.

U blijft onverkort achter uw toespraak en de daarin opgenomen uitgangspunten staan die u op het symposium van de Orde van den Prince hebt uitgesproken. De scharniermomenten worden gebruikt om mensen te wijzen op hun verantwoordelijkheid en om aan te geven dat ze inspanningen moeten leveren om Nederlands te leren en te gebruiken als ze zich in Vlaanderen komen vestigen. Op dat vlak is er toch nog werk aan de winkel. Ik hoor vanuit het werkveld zelf dat een dienst zoals Kind en Gezin de facto een tweetalige dienst is geworden. Misschien zou er meer appel moeten uitgaan vanuit een dergelijke dienst, die uiteindelijk onder het toezicht staat van de Vlaamse overheid, ten aanzien van de mensen die een beroep doen op de service. Nu vinden ze het vanzelfsprekend dat ze de dienstverlening in het Frans kunnen krijgen in Ternat, in Gooik, in Dilbeek, buiten de faciliteitengemeenten. Dat stuit heel wat mensen tegen de borst, ook medewerkers van Kind en Gezin. Er wordt nu verwacht dat ze een dienst in de twee talen verlenen, terwijl dat niet klopt. Er is dus nog wel wat werk aan de winkel.

De voorzitter: De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Mijnheer de minister, ik zou willen beginnen met een punctuele opmerking. In uw uiteenzetting hebt u verwezen naar de taalinspectie op de kinderen in de faciliteitenscholen. U hebt gezegd dat er geen reden is om niet aan te nemen dat het allemaal om anderstaligen gaat. Maar het faciliteitenonderwijs is er, dacht ik, voor kinderen van wie de huistaal het Frans is.

Minister Frank Vandenbroucke: Dat bedoelde ik ook.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: U hebt indertijd de cijfers gegeven van het aantal buitenlandse kinderen dat school loopt in het faciliteitenonderwijs. Ik ken het cijfer niet uit het hoofd. Ik denk dat het om 400 à 500 kinderen gaat. Daar zijn er een aantal van van wie men redelijkerwijs mag aannemen dat hun huistaal het Frans is. Er zijn er ook een heleboel van wie ik overtuigd ben dat de huistaal niet het Frans is. En die kinderen, die in het Nederlandse taalgebied wonen, horen thuis in het Nederlandstalige onderwijs. De taalinspectie gaat daar nogal gemakkelijk overheen.

Ik heb niet gezegd dat er geen inspanningen worden geleverd om de ontnederlandsing tegen te gaan. We waarderen die inspanningen. We voegen er wel aan toe dat ze onvoldoende zijn. Voor een deel ligt het buiten de verantwoordelijkheid van de Vlaamse Regering – dat kunnen we niet ontkennen – maar voor een deel niet. Ik blijf erbij dat er deze legislatuur toch wel een aantal politieke stappen gezet hadden kunnen worden die duidelijk hadden gemaakt dat de Vlaamse Rand wel degelijk tot Vlaanderen behoort.

Ik ben het eens met de bedenkingen die u hebt gemaakt over het flankerend beleid. Flankerend beleid is goed, is nodig en moet worden uitgebreid. Maar als het gaat over het integreren van anderstaligen, dan hangt u voor een deel af van de goodwill van die anderstaligen om inspanningen te leveren. Uiteindelijk moeten de inspanningen ook van die kant komen. We hangen dus af van de bereidheid van de anderstaligen om die inspanning te leveren. Ik vrees dat bij een groot aantal onder hen die bereidheid niet aanwezig is. Dat maakt de situatie alleen maar moeilijker.

Minister Frank Vandenbroucke: De Taalinspectie is een federale bevoegdheid. Omdat er al veel debat over geweest is, heb ik me afgevraagd of de Taalinspectie wel effectief werkt. Dat bevestigt men mij toch op het federale niveau. Maar ik denk dat, als u een gedetailleerde discussie wilt, u dan uw federale collega's moet aanspreken.

Met de VDAB werk ik in een geleidelijke opbouw. Ik heb al een hele tijd geleden aan de VDAB gevraagd om een taalstrategie te ontwikkelen: een taalstrategie voor de competentiecentra, een taalstrategie in het doorverwijzen van mensen. Dat is een strategie met betrekking tot het screenen van taalvaardigheid wat niet eenvoudig is. Een strategie die ook duidelijk de eis stelt dat men een taalopleiding volgt als de VDAB van oordeel is dat een taalopleiding nodig is om een kans te hebben op de arbeidsmarkt.

De twee volgende stappen waar ik nu mee in mijn hoofd zit, zijn de volgende. In de hele, brede sluitende aanpak, waarbij elke werkzoekende op een bepaald moment wordt gecontacteerd, is taal een bijzonder aandachtspunt. Dat is toch wel een bijkomende inspanning die de VDAB moet doen en die we niet mogen onderschatten. Een volgende stap is dat je eventueel zegt dat iemand die een duidelijk taalprobleem heeft, sneller wordt opgevestigd. We gaan met zo iemand dus rapper vooruit in onze sluitende aanpak. Dat heeft alleen maar zin als je een opleidingsaanbod hebt dat zeer kort op de bal kan spelen. En daar vind ik dat we wel wat problemen hebben.

Onze centra voor volwassenenonderwijs en de basiseducatie hebben het soms moeilijk om korte, intense opleidingen aan te bieden. Ze hebben die niet altijd in huis. Als je natuurlijk aan iemand die werkloos is en die naar werk aan het zoeken is en die misschien aanbiedingen krijgt waarvoor je niet zoveel Nederlands moet kennen, zegt dat die Nederlands moet leren, wat een traject van maanden is in een CVO, dan heb je een probleem van hoe het één met het ander spoort.

Daarom leg ik in de derde rondetafelconferentie in Antwerpen over Nederlands voor anderstaligen sterk de nadruk op het feit dat er korte, intense opleidingstrajecten zijn in de CVO's en de CBE's. Als die er zijn, dan zou je met de VDAB nog een tandje kunnen bijsteken. Dan zou je bijvoorbeeld kunnen zeggen dat we die mensen

er sneller uithalen om een korte opleiding te volgen. Zover zijn we vandaag niet, maar dat is het soort stappenplan waarmee ik in mijn hoofd zit.

De voorzitter: De heer Van Eyken heeft het woord.

De heer Christian Van Eyken: Mijnheer de minister, geachte collega's, ik ga niet terugkomen op de interpellatie van de collega's, maar ze hadden het over het onderwijs. Ik denk dat er effectief een groot aantal anderstaligen onderwijs volgen in het Nederlandstalig onderwijs in de Rand en in Brussel. Men heeft ook al vaak genoeg gezegd dat het niveau van de kennis van het Nederlands in die scholen voor moeilijkheden zorgt voor de Nederlandstaligen van huis uit. Het niveau is te laag, zegt men.

Een paar weken geleden heeft het parlement een maatregel genomen om kinderen één jaar Nederlandstalig onderwijs te laten volgen alvorens ze naar de lagere school kunnen. Zo krijgen ze een taalbad en kunnen ze verder doorgroeien. Het probleem zal niet binnen de kortste keren opgelost zijn, maar zal over zes jaar toch vruchten afwerpen. Het aantal anderstaligen in die scholen zal misschien niet verminderen, maar hun Nederlandsonkundigheid zal wel drastisch verminderen. Het Vlaams Parlement zal toch niet zeggen dat anderstaligen uit Vlaamse scholen moeten worden geweerd.

Wie de inspanning wil leveren, moet dat doen. Ik ben altijd voorstander geweest van meertaligheid. In het Duits bestaat daar een spreekwoord voor: zo veel talen men spreekt, zo veel keer is men mens. Uw maatregelen zullen na goedkeuring in het parlement binnen zes jaar hun vruchten afwerpen, mijnheer de minister.

Minister Frank Vandenbroucke: Ik heb dat niet vermeld, maar u hebt absoluut gelijk, mijnheer Van Eyken, dat is structureel van groot belang, ook in de Rand.

Met redenen omklede moties

De voorzitter: Door de heer Demesmaeker en door de heer Van Nieuwenhuysen werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Mark Demesmaeker tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de Vlaamse jobkorting en het standpunt van de VGC-raad

De voorzitter: De heer Demesmaeker heeft het woord.

De heer Mark Demesmaeker: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, sinds 2007 geeft de Vlaamse Regering een korting op de personenbelasting aan werkende inwoners van het Vlaamse Gewest.

Deze korting heeft de bedoeling de werkloosheidsval te verkleinen en de koopkracht te vergroten, en gaat terug op het decreet van 30 juni 2006 houdende de invoering van een forfaitaire vermindering in de personenbelasting. De korting maakt deel uit van het Vlaamse Actieplan Werkloosheidsvallen van 2007. De korting was in 2007 en 2008 beperkt tot werkenden met een activiteitsinkomen van 22.000 euro of lager.

In 2009 krijgt iedereen die een beroepsinkomen heeft en in het Vlaamse Gewest woont een jaarlijks belastingvoordeel of korting op de personenbelasting. Deze korting werd in de loop van februari 2009 in één keer betaald bij het loon of salaris van die maand.

Hierover was – voorspelbaar – heel wat te doen bij Brusselse Vlamingen, die de werkbonus aan hun neus voorbij zagen gaan, terwijl hun pendelende en in Vlaanderen wonende collega's die bonus wel kregen. De heer Walter Vandenbossche, Brussels volksvertegenwoordiger, stelde daarom een actualiteitsvraag aan minister Vanhengel over de jobkorting tijdens de zitting van 13 maart.

Minister Vanhengel kon echter niet aanwezig zijn, minister Smet was er ook niet en staatssecretaris Grouwels weigerde, waardoor een antwoord uitbleef. De voorzitter las een brief voor van het kabinet van minister Vanhengel, waaruit duidelijk onenigheid bleek.

“Mijnheer de voorzitter, op de agenda van de plenaire vergadering van morgen 13 maart staat een actualiteitsvraag van de heer Walter Vandenbossche aan collegevoorzitter Vanhengel met betrekking tot de jobkorting. Aangezien de collegevoorzitter verhinderd is, heb ik de kabinetten van de andere collegeleden gepolst naar hun bereidheid om het antwoord op deze vraag voor te lezen. Ik wil u bij dezen melden dat geen van beiden bereid is in te gaan op dit verzoek.”

Er was en is duidelijk onenigheid in het VGC-college. Beleidsverantwoordelijken zoals minister Vanhengel, staatssecretaris Grouwels en fractieleiders zoals de heer Vandenbossche communiceerden verder in de media. “Brigitte Grouwels wil niet vereenzelvigd worden met het antwoord van Vanhengel. Het gaat namelijk om het standpunt van Vanhengel en niet dat van het college. Grouwels is van mening dat de Vlaamse jobkorting indruist tegen het Vlaamse beleid in Brussel, dat mensen wil stimuleren om zich in de hoofdstad te vestigen”, aldus de woordvoerder van staatssecretaris Grouwels achteraf.

Mijnheer de minister, bent u op de hoogte van het ongehoogen bij Brusselse Vlamingen? Hoeveel vragen of

klachten bij het infonummer 1700 hadden te maken met onduidelijkheid over de jobkorting? Hoeveel van hen kwamen van Brusselse Vlamingen?

Bent u op de hoogte van het incident in het Brusselse parlement en de onenigheid in het VGC-college?

De Brusseltoets is een beleidsinstrument dat gebruikt wordt om alle Vlaamse decreet- en regelgeving vooraf te toetsen op de toepasbaarheid in Brussel en op het effect op de band met Vlaanderen. Wat was de conclusie van de gebruikelijke Brusseltoets voor deze specifieke beleidsmaatregel? Deze vraag werd reeds eerder gesteld door de heer Delva, maar vrij vaag beantwoord. Werd het risico op bijkomende stadsvlucht vanuit Brussel – zowel van Vlamingen als van Franstaligen – hier erkend of onderzocht?

Zult u onderzoeken of en hoe deze fiscale bevoegdheid maximaal kan worden aangewend, ook voor de Brusselse Vlamingen? Gaat u een andere vorm van compensatie zoeken, met de bedoeling van de jobkorting in het achterhoofd, die zich richt op werkende Nederlandstaligen? En ik bedoel daarmee mensen met een Nederlandstalige identiteitskaart of die Nederlandstalige onderwijs genoten.

Eerder al bleek dat Brussels minister Vanhengel niet zo gelukkig was met deze jobkorting. “Men praat in Vlaanderen vaak over gemeenschapsvorming, maar als men dan beleid voert, doet men dat meestal via de gewestbevoegdheden. Dat betekent dat alleen inwoners van Vlaanderen in aanmerking komen voor een dergelijke jobkorting, ongeacht waar ze werken of welke taal ze spreken. Maar de Brusselaars, ook al zijn het Vlamingen, komen voor zo'n korting niet in aanmerking.”

Brussels CD&V-fractievoorzitter, de heer Vandenbossche, dringt nu aan op een oplossing. Die kan eventueel gevonden worden via de gemeenschapskeuze: “zodat Brusselaars die zich tot de Vlaamse Gemeenschap bekennen van de korting kunnen genieten”. Dat klinkt ons natuurlijk als muziek in de oren.

Feit is dat de Vlaamse Regering juridisch niet veel marge heeft. Deze beperkte Vlaamse fiscale bevoegdheid is nu eenmaal een gewestbevoegdheid, zoals omschreven in de Bijzondere Wet van 16 januari 1989 en de Bijzondere Financieringswet. Maar blijkbaar zijn ook de Brusselse Vlamingen en Brusselse politici daar niet zo tevreden mee. Is deze discussie niet het moment om te overleggen met de Brussels-Vlaamse politieke wereld over de jobkorting, waarbij het aspect van de gemeenschapskeuze van de Brusselaars op de agenda wordt geplaatst? Hebt u daarover reeds contact gezocht met uw collega's in het VGC-college of de VGC-raad, of zult u dat nog doen? Zo ja, wanneer? Zo neen, waarom niet?

De voorzitter: De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het was inderdaad voorspelbaar dat de jobkorting problemen zou scheppen bij de Brusselse Vlamingen. Het zal wellicht ook niet de laatste keer zijn dat dat gebeurt. Dat is nu eenmaal het gevolg van de institutionele realiteit waarin we leven: de gewestvorming met drie, iets waarvoor wij vanuit de Vlaamse Beweging altijd hebben gewaarschuwd. Nu krijgen we daar het perverse resultaat van: Brusselse Vlamingen die enerzijds meer bevoegdheden eisen voor hun gewest, maar anderzijds hun beklag doen dat ze niet van de jobkorting of andere Vlaamse maatregelen kunnen genieten.

Het gevolg is dat diegenen die zich nog altijd meer Vlaming dan Brusselaar voelen, misschien nog meer geneigd zullen zijn om de hoofdstad te verlaten, nochtans iets wat de Vlaamse Regering zegt te willen tegen gaan, en dat de anderen zich mogelijk nog meer van Vlaanderen zullen afkeren. U kunt dat proberen op te vangen met speciale maatregelen, oplossingen en zijoplossingen, maar uiteindelijk is het probleem van institutionele aard, namelijk die fameuze driedeligheid. Ik zie eerlijk gezegd niet in hoe daar binnen een Belgische context nog aan kan worden gered.

Het incident in de VGC, waarbij blijkbaar geen ministers bereid waren om een antwoord te verstrekken op vragen van leden van de raad, is mijns inziens onaanvaardbaar voor een parlement of een raad. Ik vraag me af of u, toch nog altijd de voogdijoverheid, daar niet moet in tussenkomen.

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de jobkorting ligt inderdaad zeer moeilijk in Brussel, en in het bijzonder bij de Brusselse Vlamingen. Het is misschien ook nuttig om even aan te duiden dat de jobkorting ook bij een aantal mensen in Vlaanderen moeilijk ligt, omdat een bepaald deel van de mensen daar geen recht op hebben, zoals gepensioneerden en werklozen. We moeten goed voor ogen houden dat die jobkorting zich in eerste instantie richt op een bepaalde categorie van mensen, namelijk de werkende mensen, en eigenlijk alleen de werkende mensen in het Vlaamse Gewest.

De inhoud van de jobkorting is één punt, maar daarnaast is er ook de communicatie over de jobkorting. De jobkorting bestond al en is nu fel uitgebreid. Men heeft onder andere het inkomensplafond laten springen, maar men heeft ook gecommuniceerd dat die jobkorting bestemd was voor de hardwerkende Vlaming. Misschien had men iets preciezer moeten zijn in de communicatie en van in den beginne beter uitleggen dat men zich eigenlijk vooral richt op de mensen die in het Vlaamse Gewest wonen.

Ik ondersteun de vraag naar overleg tussen de Raad van de VGC en de Vlaamse Regering. Het lijkt me nuttig om

samen rond de tafel te zitten, want het probleem dat we vandaag hebben, kan eventueel nog terugkomen.

Ik wil nog opmerken dat er ook een aantal tegenbeelden zijn. De dag dat de jobkorting werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering, is er ook een verhoging gebeurd van de uitkeringen op basis van de zorgverzekering van 60 euro op jaarbasis, waar de Vlaamse Brusselaars of de Brusselse Vlamingen wel van kunnen genieten.

Als Vlaanderen werkt met instrumenten rond gewestmateries, zoals de gewestelijke fiscaliteit, ontstaat dat technische probleem dat nu is opgedoken bij de jobkorting. Daartoe kan het overleg tussen de Vlaamse Regering en de Raad van de VGC nuttig zijn, om te bekijken hoe we dat in de toekomst anders kunnen opvangen.

De voorzitter: De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik vind het interessant dat de heer Demesmaeker het debat van de jobkorting in deze commissie aansnijdt. Ik vind alleen de aanleiding – een debat in de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie – een beetje vreemd. Ik deel de mening van de heer Van Nieuwenhuysen dan ook niet dat daar, vanuit een bepaald administratief toezicht, moet worden geïntervenieerd door de minister.

Mijnheer Demesmaeker, ik zal me even te persoonlijke titel uitspreken over dat debat, zowel over het incident van vrijdag, toen de ministers niet wilden antwoorden, als over het vervolgstuk van maandag, toen het debat werd voortgezet. Dat debat was volgens mij van bedenkelijk allooi. Men vond het blijkbaar, wellicht door de nakende verkiezingen, interessant om elkaar zwartepieten toe te spelen, terwijl men zeer goed weet dat de drie meerderheidspartijen in de Vlaamse Regering de maatregel van de jobkorting steunen.

Er zijn wel wat inhoudelijke punten van kritiek, maar ik heb gemerkt dat minstens twee van de drie meerderheidspartijen de jobkorting tijdens hun precampagne duidelijk hebben geclaimd. Ze vertrekken vanuit een Vlaams perspectief en ze vinden dit een goede maatregel voor Vlaanderen.

Ik vind het vreemd dat hierover in Brussel zo wordt gekibbeld. Vaak wordt de vraag gesteld wiens fout het eigenlijk is. Ten gronde moeten we hierover twee zaken durven zeggen.

De gemeenschapskeuze of – indien we dit nog wat verder doortrekken – de subnationaliteit zou volgens sommigen een oplossing bieden. Ik zal even uitleggen waarom dit denkspoor volgens mij doodloopt. Op het eerste gezicht lijkt het een zeer aantrekkelijke gedachte.

We tellen de koppen in Brussel en de mensen moeten maar beslissen tot welke taalgroep ze behoren. Dit gaat echter in tegen de ontwikkelingen op het terrein. Steeds meer gezinnen zijn tweetalig. Bepaalde mensen schatten onvoldoende in wat een dergelijke keuze op het terrein zou teweegbrengen.

We zouden ons als Vlamingen in Brussel veeleer isoleren. Nu opereren we enigszins in een grijze zone. We bereiken vrij veel tweetalige en anderstalige Brusselaars. We boeken een zekere terreinwinst. Dit zou hierdoor helemaal worden tenietgedaan.

Ik wil op dit vlak zeer duidelijk zijn. Ik onderschrijf de romantische idee van de gemeenschapskeuze of de subnationaliteit niet. Ik zal zelfs tot een kleine bekentenis overgaan. Ik ben me terdege bewust van de gevoeligheid waarmee de problematiek van de jobkorting in Brussel gepaard gaat. Ik heb daar aan de keukentafel regelmatig discussies met mijn vrouw over. Zij vraagt zich af waarom wij die jobkorting niet krijgen. Politici moeten de moed hebben hun achterban uit te leggen dat fiscaliteit een gewestmaterie is. Dat is nu eenmaal zo.

We moeten tegelijkertijd ook inventief zijn. We moeten een manier vinden om de Brusselaars een zekere compensatie te bieden voor de jobkorting die ze nu niet krijgen. Volgens mij moet het antwoord op die vraag in eerste instantie op het niveau van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest worden gezocht. Het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest heeft de voorbije jaren trouwens al een aantal inspanningen geleverd om de fiscale druk te verminderen. De Brusselaars kunnen van een halvering van de gewestbelasting genieten. Die halvering is niet van dezelfde orde van grootte als de jobkorting, maar ze is toch substantieel.

Misschien moeten we meer de richting van een stadskorting voor de Brusselaars uitgaan. Die discussie moet allicht in een ander gremium, met name de Brusselse Hoofdstedelijke Raad, worden gevoerd. Gezien de huidige financiële toestand van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest zal dit niet zo gemakkelijk zijn. Dit brengt ons weer bij de discussie over de staatshervorming en over de herfinanciering van de gewesten.

Minister Van Mechelen en minister-president Peeters hebben dit punt gisteren, naar aanleiding van een actuele vraag, aangekaart. Alles is met alles verbonden. In het Frans zeggen ze: "Tout est dans tout". Dit lijkt me de enige manier om deze gordiaanse knoop te ontwarren. We moeten onze kiezers en stadsgenoten duidelijk durven zeggen waarom ze de jobkorting niet krijgen, en we moeten ervoor zorgen dat ze daar in de toekomst een gehele of gedeeltelijke fiscale compensatie voor krijgen. Indien we een ander denkspoor volgen, zouden we snel met onszelf in de knoop raken.

De voorzitter: Mevrouw Roex heeft het woord.

Mevrouw Elke Roex: Mevrouw de voorzitter, ik wil me kort bij deze vraag om uitleg aansluiten. Zeker wat de gemeenschapskeuze of de subnationaliteit betreft, ben ik het grotendeels eens met de heer Gatz. Sommige mensen proberen dit nu in een mooi kledje te steken, maar het komt eigenlijk op een subnationaliteit neer. Ik deel zijn mening daarover.

Veel Nederlandstaligen in Brussel vragen me waarom ze die jobkorting niet krijgen. Ik weet dat dit onderwerp zeer gevoelig ligt. We moeten echter beseffen dat dit niet enkel in Brussel het geval is. Dit geldt ook voor de Nederlandstaligen in Wallonië. Rond Leuven zijn heel wat Nederlandstaligen omwille van de prijzendruk op de woningmarkt in het Waalse Gewest gaan wonen. Deze mensen voelen zich ook gediscrimineerd. Dit is gedeeltelijk aan de communicatie over de jobkorting te wijten. De mensen hebben de indruk gekregen dat dit voor alle Vlamingen of voor alle Nederlandstaligen bedoeld is. Dit is natuurlijk niet waar. Volgens mij bereiken we stilaan de grenzen van de fiscale kortingen die we op gewestelijk niveau kunnen toekennen.

Op de werkvloer bestaat het onderscheid tussen mensen die in verschillende gewesten wonen niet. Wie een huis wil kopen, zal zich niet gediscrimineerd voelen omdat de notariskosten of de registratierechten in Brussel hoger of lager dan in Vlaanderen zijn. Daar wordt niet over gesproken: de mensen hebben immers het gevoel dat dit iets te maken heeft met de plaats waar ze wonen. Indien een verschillend regime wordt toegepast op mensen die elkaar dagelijks op de werkvloer ontmoeten, ontstaat onmiddellijk een onrechtvaardigheidsgevoel. In mijn ogen toont dit aan dat de federale overheid eigenlijk maatregelen zou moeten nemen.

We kunnen verschillende oplossingen bedenken. Ik ben absoluut tegen subnationaliteiten. Indien we de aan een job verbonden maatregelen op het gewestelijk niveau blijven nemen, zullen we steeds met het probleem van het onrechtvaardigheidsgevoel blijven zitten.

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Mevrouw de voorzitter, ik zal me zeker niet over het debat in de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie uitspreken. Dat laat ik aan de Raad van de VGC over. Ik zal niet als toezichthoudend minister optreden om de leden van het College van de VGC op de vingers te tikken. De leden van de Raad van de VGC en van het College van de VGC zijn wijs genoeg om zelf te bepalen of de spelregels worden nageleefd. Het spreekt natuurlijk voor zich dat de vragen van een lid van een raad of van een parlement best worden beantwoord. Dat lijkt me logisch.

Collega's, ik denk ook dat we geen flauwe praat moeten verkopen en de waarheid moeten durven te vertellen.

De jobkorting is een gewestbevoegdheid, niets meer en ook niets minder. Het is een beslissing van het Vlaamse Gewest. Ik heb geen mogelijkheid om vanuit die fiscaliteit een gelijkaardige maatregel te nemen voor Brussel. De Vlaamse Regering heeft die mogelijkheid niet. Indien een gelijkaardige maatregel moet worden genomen, is dat een bevoegdheid van het Brussels Hoofdstedelijk Parlement. Dat is het onderscheid.

Ik ben het eens met de collega's die zeggen dat we het debat moeten durven aangaan. Ik ben altijd iemand geweest die veel meer vanuit een gemeenschapsdenken heeft geopereerd en dat ook zal blijven doen. Maar we zitten met de realiteit dat dit land zowel een gewest- als een gemeenschapslogica heeft, die niet altijd zo gemakkelijk met elkaar te verzoenen zijn.

Als het over gemeenschapsbevoegdheden zou gaan, konden we vanzelfsprekend voor de Brusselse Vlamingen een compensatie afdwingen. Ik vergelijk de situatie met de afschaffing van het kijk- en luistergeld. Op het moment van de afschaffing van het kijk- en luistergeld door de Vlaamse Regering, ging het om een gemeenschapsfiscaliteit, weliswaar op een brede wijze geregeld. Op dat moment hebben wij een deel van 20 procent van de opbrengst binnen het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad gecompenseerd gekregen in een fonds, dat vandaag nog altijd bestaat, namelijk het Vlaams Brusselfonds. Ook op het moment dat er een overheveling gebeurde van de bevoegdheid van gemeenschap naar gewest, hebben we dat fonds behouden en het wordt aangewend voor de Vlamingen in Brussel. Ook op het moment dat ook het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest het kijk- en luistergeld afschafte, hebben we het fonds niet laten verdwijnen, wat een bepaalde logica had kunnen zijn, maar het is behouden en het is nog altijd recurrent aanwezig en wordt jaar na jaar ingezet. Het gaat hierbij om ongeveer 20 miljoen euro op jaarbasis.

Dat is een voorbeeld van een gemeenschapsbevoegdheid en -fiscaliteit die ook door de Vlaamse Regering werd afgeschaft en werd gecompenseerd voor de Vlamingen in Brussel, ook op het moment dat daarna een compensatie door het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest zelf gebeurde.

Hier gaat het over gewestmiddelen die worden aangewend om een korting te geven op een gewestbelasting voor bepaalde doelgroepen. Over de maatregel zelf kent u mijn standpunt. De Vlaamse Regering is een college. Wij hebben collegiaal de beslissing genomen. Wil dat zeggen dat elke maatregel die door de Vlaamse Regering wordt genomen een maatregel is waar ik onvoorstelbaar gelukkig mee ben? Neen. Dat is ook politiek: men haalt zaken binnen en men moet soms toegeven op andere zaken. Vanzelfsprekend heb ik de problematiek van de Brusselse Vlamingen aangebracht. Maar op zich heb ik geen rechtstreekse compensatie op het gebied van fiscaliteit.

Men kan daar bedenkingen over hebben. Hier zijn er al enkele gemaakt. Ik deel de bedenking dat het hier gaat over een bepaald onderdeel van de Vlamingen, met name de Vlamingen die in het Vlaamse Gewest wonen. Dat had in de communicatie beter verwoord moeten worden. Ook heel veel gepensioneerden dachten dat zij een premie gingen krijgen. Ook dat had beter verwoord kunnen worden. Het gaat hier dus over een bepaald segment. Ik ben daar op zich niet zo gelukkig mee, maar ik denk wel dat het voor een aantal mensen een belangrijke maatregel is. Niemand is er slechter van geworden, en een aantal mensen zijn er beter van geworden.

Bij de bespreking hebben we vanzelfsprekend gewezen op het feit dat het een gewestelijke bevoegdheid was en we niet direct iets konden doen voor de Vlamingen in Brussel. Maar natuurlijk is het wel zo dat bij de opmaak van de begroting 2009 de middelen voor het Brusselbeleid opnieuw zijn toegenomen. Op tien jaar tijd hebben we een stijging van 167 procent van de middelen voor de Vlamingen in Brussel. Dat is niet onaanzienlijk. Ik denk dat er geen enkel beleidsdomein op die wijze is gestegen. Dat wil zeggen dat we nu 267 procent van het bedrag van 1999 hebben. Er is dus veel aandacht geweest.

De Brusselnorm houdt voor mij in dat we kijken of de afspraken die gemaakt zijn voor gemeenschapsaangelegenheden op een correcte wijze worden toegepast en ook of de verdeelsleutel die we hebben afgesproken, wordt toegepast.

De Brusseltoets handelt niet over gewestelijke bevoegdheden, over de uitgaven voor De Lijn of voor openbare werken of leefmilieu. Dat is logisch. De Brusseltoets handelt over gemeenschapsbevoegdheden. Dat kan jammer zijn, maar dat is nu de logica van gewesten en gemeenschappen.

Op het moment dat we dat besproken hebben, zijn er wel een aantal compensaties geweest. Bij de Brusselnorm wordt erop toegekeken dat minstens 5 procent van alle gemeenschapsmiddelen naar Brussel gaan omdat we Brussel beschouwen als een stad van 300.000 Vlamingen, 300.000 mensen die behoren tot de Vlaamse Gemeenschap. In 2009 zijn we fors gestegen boven de 5 procent van alle gemeenschapsmiddelen die naar Brussel gaan. Bovendien zijn een deel gewestelijke middelen overgeheveld naar gemeenschapsbevoegdheden.

Er is een solidariteit tussen het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap: er gaan gewestelijke middelen naar de Vlaamse Gemeenschap. Dat wil zeggen dat we ook de Brusseltoets toepassen op die oorspronkelijk gewestelijke middelen die overgaan naar de Vlaamse Gemeenschap. We hebben dat onlangs berekend: alleen al de overheveling van gewestelijke middelen naar gemeenschapsmiddelen betekent een toename van de

middelen in Brussel met ongeveer 60 miljoen euro op jaarbasis. Ik bewaak de Brusseltoets: we kijken of we op een correcte wijze de middelen kunnen inzetten voor het Vlaamse beleid in Brussel.

Dames en heren, fiscale bevoegdheden aanwenden voor de Brusselse Vlamingen kan op dit ogenblik gewoon niet. Er is geen wettelijk instrument voor. Het is reeds gezegd: we kunnen op dit ogenblik alleen fiscale bevoegdheden vanuit een gewest aanwenden. Er zijn zelfs geen fiscale gemeenschapsbevoegdheden meer. Bij de afschaffing van het kijk- en luistergeld is destijds de enige gemeenschapsfiscaliteit verdwenen.

Het probleem dat hier rijst, is inderdaad van institutionele aard. U kent mijn standpunt. Ik denk meer vanuit de gemeenschap, maar het is niet zo vanzelfsprekend om dat in de praktijk te realiseren via fiscaliteit omdat je daardoor binnen Brussel grote verschillen krijgt tussen mensen die bijvoorbeeld in hetzelfde appartementsgebouw wonen of zelfs samenwonen. Dat kan heel wat spanningen en problemen opleveren.

Ik wijs erop dat in Brussel sowieso al grote verschillen zijn die in de realiteit meer dan 350 euro per jaar betekenen. Als je de gemeentelijke opcentiemen bekijkt in het zuiden van Brussel tegenover die in Jette, dan merk je een verschil van meer dan 2,5 procent. Dat betekent voor heel veel mensen meer dan 350 euro op jaarbasis. Ook daar is er een probleem. Het wordt zo niet aanvoeld omdat de communicatie hier niet op een juiste wijze is gevoerd. We hadden beter van in het begin heel duidelijk gemaakt aan de bevolking dat het over een gewestelijke bevoegdheid gaat die jammer genoeg niet rechtstreeks kon gelden voor de Vlamingen in Brussel.

1,2 procent van mensen die de Vlaamse overheid hebben gecontacteerd in verband met de jobkorting, komen uit Brussel. Dat zijn 98 mensen. Het gaat niet alleen over klachten, het gaat ook over mensen die informatie vragen en dergelijke. Wat de klachten betreft: 4 procent heeft een opmerking gemaakt over de jobkorting. Dat benadert de Brusselnorm.

Wat de subnationaliteit betreft, heb ik gezegd dat je andere denkpistes kunt ontwikkelen waarin je twee grote deelgebieden hebt, Wallonië en Vlaanderen, waarin Brussel als stad de bevoegdheden van het gewest overneemt, en waar deels een dubbele voogdij speelt. Dan nog heb je een fiscaliteit die altijd voor een deel plaatsgebonden zal moeten worden geregeld. De rest van de verschillen regelen we via instellingen.

Ik heb vorige week een beslissing genomen die alleen de Vlamingen die kinderen hebben in scholen in Brussel ten goede komt. Ik heb per kind aan de scholen een bedrag van 20 euro op jaarbasis gegeven voor alle kinderen die naar het Nederlandstalig onderwijs gaan, om

activiteiten te organiseren bovenop de maximumfactuur. Dat zijn maatregelen die niet gelden voor de scholen in de Rand, Oostende, Brugge, Lommel of Hasselt: ze gelden alleen voor Brussel. Zo neem ik bijzonder vaak maatregelen die in het voordeel zijn van de Vlamingen in Brussel. Dan werk ik via instellingen. De stijging van de bedragen waar ik het al over had, plus 165 procent, zijn middelen die rechtstreeks naar de Vlamingen in Brussel gaan. Je kunt die afwegen tegenover zaken in Vlaanderen, maar ik beschouw ze niet als een compensatie. Het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest heeft immers altijd de mogelijkheid om ook een vorm van jobkorting in te voeren, geleidelijk of rechtstreeks. Vanzelfsprekend heeft dat te maken met de financiële situatie in Brussel.

Voor de Vlamingen in Brussel zijn er gelukkig ook voordelen, daar proberen we voor te zorgen, die u als ouder van kinderen wonende in Halle, niet zult hebben, omdat we die maatregelen alleen beperken tot de Vlamingen in Brussel.

De voorzitter: De heer Demesmaeker heeft het woord.

De heer Mark Demesmaeker: Veel troostende woorden, maar daarmee hebben de Brusselse Vlamingen de jobkorting niet op zak. U zegt terecht dat het een institutioneel probleem is. Wij hebben dat derde gewest niet in deze vorm gewild, u ook niet. En trouwens, ik dacht dat u tot nu toe altijd voorstander was van het idee van gemeenschapskeuze en subnationaliteit. Vandaag spreekt u zich daar heel vaag of helemaal niet meer over uit. Misschien heeft het te maken met uw nieuwe partijkeuze.

Minister Bert Anciaux: Mijnheer Demesmaeker, voor alle duidelijkheid, de jobkorting is door de N-VA in de regering goedgekeurd.

De heer Mark Demesmaeker: Het is een schitterende zaak, daar niet van.

Mijnheer Gatz en mevrouw Roex, we verschillen van mening over het idee van de gemeenschapskeuze. Ik heb het aangehaald omdat blijkbaar ook Walter Vandenbossche, fractieleider van CD&V, voor dat idee gewonnen is. Dat klinkt ons als muziek in de oren. Goed, we hebben daarover een andere mening. Ik denk niet dat de Vlamingen daardoor geïsoleerd zullen raken, integendeel. Als zij geïsoleerd raken, is het door de huidige situatie. Ik sluit me aan bij het gemeenschapsdenken, waar u tot nu toe altijd van uitging, mijnheer de minister.

Dat de middelen voor het Vlaamse beleid in Brussel zijn gestegen is goed. Maar ik stel samen met veel Brusselse Vlamingen vast dat Brussel wel de hoofdstad van Vlaanderen is, maar dat de jobkorting niet in hun zak verdwijnt. U hebt uitgelegd hoe dat komt. Ik krijg

net een mailtje binnen: “In bijlage vindt u een ontvanke-lijk verklaard verzoekschrift over compensatie voor discriminatie van de Brusselse Vlamingen inzake de jobkorting.” De mensen begrijpen dit niet.

Mijnheer Gatz en mevrouw Roex, u zegt terecht dat de communicatie niet goed geweest is. Wij hebben die communicatie niet gedaan. Bepaalde partijen hebben dat willen claimen, zelfs met grote affiches in het straatbeeld. Daarbij werd de indruk gewekt dat dit een korting was voor alle hardwerkende Vlamingen, wat het in de praktijk niet is. Daar moet u in eerste instantie zelf mea culpa slaan.

Ik kan niet rond de feiten heen. Dit is een institutioneel probleem dat te maken heeft met de manier waarop dit land staatkundig georganiseerd is. Op het volgende zou ik toch ook eens een reactie van u willen, mijnheer de minister. Uw partijgenote mevrouw Roex zegt dat fiscale kortingen enkel op federaal niveau zouden moeten worden georganiseerd. Ik ben het daarmee absoluut niet eens.

De heer Sven Gatz: Het is een paradox dat ik als fractieleider van op de tribune hier de jobkorting met gloed heb verdedigd, maar er zelf als Brusselse Vlaming niet van profiteer. Het is mijn overtuiging dat de Brusselse Vlamingen minder last hebben met het feit dat ze dat geld niet krijgen, al zijn er enkelen die daar sowieso heel gevoelig voor zijn, dan met het gevoel dat ze uitgesloten worden. De emotionele factor weegt volgens mij zwaarder door dan de financiële. Daar heb ik alle begrip voor.

De minister heeft aangehaald dat we daarom beter moeten uitleggen wat Vlaanderen in Brussel doet. We doen dat, hoor, maar we moeten dat nog meer doen. Het is de verdienste van de minister en van de meerderheid dat de middelen voor Brussel vanuit Vlaanderen zo toegenomen zijn. Dat maakt dat de onderwijskwaliteit in onze scholen op peil blijft of kan verbeterd worden. Dat maakt dat het culturele aanbod geweldig vergroot is. Daar kunnen alle Brusselaars van genieten, zeker ook de Brusselse Vlamingen. Dat maakt ook dat we moeizaam, al komen er nu concrete initiatieven, met de inhaaloperatie op welzijnsvlak begonnen zijn. Die dingen komen de mensen rechtstreeks ten goede.

Het is beter om ons erop toe te spitsen om dat aan de Brusselaars en Brusselse Vlamingen over te brengen, dan wel om in onze communicatie over te brengen: de jobkorting is er voor u, maar niet als u in Brussel woont of gepensioneerd bent. Dat is communicatietechnisch een erg moeilijke zaak. En zelfs al hadden we dat gedaan, dan was de verontwaardiging even groot geweest.

Het komt erop aan, en dat is zowel een verantwoordelijkheid van de Brusselse regering inzake leefkwaliteit van de stad als van de Vlaamse Regering inzake een goede leefkwaliteit op het vlak van onderwijs, cultuur en welzijn, dat je de Brusselaars en de Brusselse Vlamingen

het gevoel geeft dat het aangenaam is om in die stad te wonen, te leven en te werken. Zo zijn er gelukkig nog velen. Ik maak in elk geval deel van hen uit.

De voorzitter: De heer van Eyken heeft het woord.

De heer Christian Van Eyken: Ik ben volledig tegen de subnationaliteit, want ik denk dat dat meer perverse gevolgen zal hebben dan andere. Het probleem is effectief dat men die jobkorting geeft volgens het gewest waar men leeft en niet volgens het gewest waar men werkt. Ik begrijp dat er een gevoel van discriminatie is. Mensen werken op hetzelfde kantoor. De ene woont in Vlaanderen, de andere in Brussel. De ene krijgt een jobkorting, de andere krijgt er geen.

Het zou ook een optie kunnen zijn een deel van de belastingen die de werknemers betalen, te betalen aan het gewest waar die werknemers werken, en een deel te betalen aan het gewest waar de werknemers wonen. Een Vlaming die in Vlaanderen werkt, krijgt dan een jobkorting omdat hij een aandeel heeft in die belasting. Ik weet niet of die optie te overwegen is. Vandaag is dat institutioneel niet mogelijk. Dan zou men die hele denkwereld moeten veranderen. Wanneer men de korting toekent op basis van de plaats waar men werkt, zal er niet langer discriminatie zijn op de werkvloer. Bij de zorgverzekering gebeurt dat op vrijwillige basis. Men kan moeilijk een gelijkheid creëren in de huidige institutionele vorm tussen de Vlamingen uit Vlaanderen en de Vlamingen uit Brussel.

Mijnheer de minister, u hebt gezegd dat er inzake fiscaliteit zelfs een verschil bestaat tussen de mensen die in het noorden van Brussel wonen en deze die in het zuiden van Brussel wonen. Dat geldt natuurlijk ook voor de rest van Vlaanderen.

Minister Bert Anciaux: Ik ben voorstander van de fusie van de negentien gemeenten, waardoor minstens die discriminatie wordt weggewerkt en waardoor er een solidariteit binnen Brussel ontstaat.

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: We zijn allemaal overspoeld door reacties van vrienden, familie en mensen die we niet kennen, met de vraag hoe dit probleem kan worden opgelost. Wanneer we een maatregel treffen waarvan we op voorhand kunnen weten dat die reacties zal losweken, dan wordt communicatie nog belangrijker. Ik volg de heer Gatz niet helemaal wanneer hij zegt dat het moeilijk is om het technische aspect van de zaak, namelijk voor wie de jobkorting geldt, op communicatief vlak uit te leggen. We moeten dat toch proberen.

Het probleem dat zich vandaag voordoet, is geen eenmalig feit. Ik blijf ervan overtuigd dat we op een andere

manier hadden kunnen communiceren, ook op technisch vlak. We hadden niet alleen moeten uitleggen waarom een bepaalde maatregel om technische reden niet kan worden ingevoerd in Brussel, maar ook dat de Vlaamse meerderheid heel wat heeft gedaan voor de Brusselse Vlamingen. De budgetten zijn verhoogd en er zijn maatregelen genomen die vooral de Brusselse Vlamingen voordelen opleveren.

Wat de oplossing van dit probleem betreft, blijft de idee leven dat een aantal mensen die tot onze gemeenschap behoren, uitgesloten zijn van een maatregel die door Vlaanderen is genomen. Mijnheer de minister, u verwijst naar het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. We weten echter allemaal dat de financiële situatie van Brussel niet rooskleurig is. Er zijn dan ook een aantal andere pistes gelanceerd om na te gaan of er voor de toekomst geen andere oplossingen mogelijk zijn. Zo wordt er gedacht aan een gemeenschapskeuze.

We zullen inventief moeten blijven om problemen zoals die zich vandaag voordoen, in de toekomst te vermijden. Mijnheer de minister, ik herhaal dan ook mijn vraag. Denkt u te zullen ingaan op de vraag naar een dialoog tussen de Raad van de VGC en de Vlaamse Regering? Het is de bedoeling om zowel op inhoudelijk als op communicatief vlak na te gaan in welke mate de problemen die zich vandaag hebben voorgedaan, op een andere, meer genuanceerde manier kunnen worden aangepakt.

De voorzitter: De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Die communicatie zou wel eens een gevolg kunnen zijn van het feit dat men in Vlaanderen uit het oog verliest dat er in Brussel nog Vlamingen wonen en leven. Wanneer beleidsbeslissingen worden meegedeeld aan de inwoners, wordt te vaak vergeten dat er nog een categorie Vlamingen in Brussel leeft die niet kan genieten van die beleidbeslissingen. Misschien moet een signaal worden gegeven aan diegenen die zich bezighouden met de communicatie zodat zij systematisch rekening kunnen houden met het feit dat er vaak een dubbele communicatie moet gebeuren, zodat ook de Vlamingen in Brussel zich aangesproken voelen.

Minister Bert Anciaux: Ik ben dat gevoel van onrechtvaardigheid ook heel vaak tegengekomen. Het is inderdaad zo dat niet iedereen in dezelfde school of in hetzelfde bedrijf het krijgt. De keuze om het in één keer uit te betalen en niet bijvoorbeeld af te trekken van de belastingen, geeft ook al een ander gevoel. In een aantal overheidsdiensten had men misschien een poging kunnen doen om dit recht te trekken via andere maatregelen. Maar het behoort natuurlijk tot de autonomie van al die instellingen.

Waar het voor mij op aankomt – en jullie kennen mijn visie daarover –, is het versterken van de band tussen

Vlaanderen en Brussel. Deze politiek gaat in tegen de heersende stroming. Er zijn in Vlaanderen mensen – niet diegenen die hier aanwezig zijn – die niet erg meer geïnteresseerd zijn in Brussel en in de band met de Brusselse Vlamingen. Dat is de realiteit. Maar ook in Brussel zijn er mensen die helemaal niet meer geïnteresseerd zijn in enige band met Vlaanderen. Bij zulke discussies komt dat dan weer eens boven. Ik kan vaststellen dat niet iedereen daar consequent in is. Het versterken van die band blijft voor mij een essentieel onderdeel van de staatsstructuur. Ik ben ervan overtuigd dat kortingen en fiscale bevoegdheden voor de twee deelgebieden, Vlaanderen en Wallonië, zonder enige twijfel nog worden uitgebreid.

De enige discussie waarvoor we een oplossing moeten proberen te vinden, is hoe we omgaan met die stad. Volgens mij mag Brussel geen gewest zijn, maar moet het een hoofdstad zijn. Ik ben altijd vertrokken vanuit een gemeenschapsdenken, en ik zal dat blijven doen. Ik schuif subnationaliteit zeker niet opzij. Maar we moeten er niet onnozel over doen dat dit ook een aantal problemen binnen Brussel zal meebrengen. Er is vanzelfsprekend ook een stadsgemeenschap. Ik denk dat er een verantwoordelijkheid is voor de twee deelstaten om samen met die hoofdstad, na te gaan wat de fiscale mogelijkheden voor de stad zijn. Ik voel wel wat voor een stadskorting. Brussel als hoofdstad krijgt een aantal financiële middelen, gefinancierd door Vlaanderen en Wallonië, om het leven van haar inwoners ook aangenamer te maken en het onrechtvaardigheidsgevoel ten opzichte van Vlaanderen – of ten opzichte van Wallonië dat ook al maatregelen heeft genomen – weg te werken.

Ik verwijs naar bijvoorbeeld de aanmoedigingspremie. Het is een Vlaamse maatregel die geldt voor alle werknemers in bedrijven in moeilijkheden in het Vlaamse Gewest. Het kan evengoed over een Chinees of een Waal gaan die in een bedrijf in Vlaanderen werkt. Het heeft dan niets te maken met de gemeenschap, maar wel met de plaats waar je werkt. Zulke maatregelen zul je nooit kunnen uitsluiten. Ze zullen in de toekomst nog worden versterkt, maar er zal een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid van Vlaanderen en Wallonië zijn tegenover Brussel. Volgens mij is dit de enige mogelijkheid om op een normale wijze een samenleving uit te bouwen.

Het is afstappen van de drie gewesten, maar ook voor een deel van de twee gemeenschappen. Het zal een tussenvorm zijn waarin Vlaanderen ten volle zijn verantwoordelijkheden blijft opnemen voor de gemeenschapsbevoegdheden, dus voor Brussel en voor alle mensen die er wonen en die tot de Vlaamse Gemeenschap behoren. Maar voor een aantal plaatsgebonden bevoegdheden, zoals fiscaliteit, zal een grote verantwoordelijkheid aan de twee deelgebieden worden

gegeven om met Brussel afspraken te maken over bijvoorbeeld een stadskorting.

Zeg dus niet dat ik zomaar van gedacht verander. Dat is niet mijn gewoonte. Maar je moet wel meegaan in een

evolutie die je vaststelt en die zo sterk mogelijk aansluit bij het uitgangspunt, namelijk de band tussen Vlaanderen en Brussel versterken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
